

Wissen: Naar jeg skal tillade mig at aabne Forhandlingen her i Dag, maa jeg maasse forudsikke den Bemærkning, at det ikke er for at melde mig til den ledige Plads til det kommende Finansudvalg. Jeg tror at burde sige, at den Orlov, som er givet mig i Fjor, har jeg ønsket fornyet ogsaa i dette Aar; men det har været en gammel Sædvane, at man kunde benytte Finanslovens første Behandling paa en Maade som en Adressedebat, som saa ofte foregaar i andre parlamentariske Forsamlinger, og jeg vil under dette Synspunkt tillade mig at fremsætte nogle mere almindelige politiske Bemærkninger.

Vi erindre alle, at sidste Samling sluttede med et saa stærkt Sammenstød, ja man kunde vel sige Brud, mellem Rigsdagens 2 Afdelinger, at det syntes jo nær, som om hver især lyste hinanden i Rigets Akt. Det er næppe tidligere sket, at de to Ting saa umiddelbart have stødt sammen uden Mellemkomst af den Støvpude, som Ministeriet ellers burde være. Det er ganske vist saaledes, at dette Sammenstød, dette tilhueladene Brud, betegner en Bristning af de politiske Forudsætninger, der laa til Grund for Forfatningsordningen af 1866. Det er den sorgelige Opfyldelse af de Spaadomme, der lode ved Forfatningens Bugge, saaledes som de jo bleve udtalte den Gang af Dagens dybeste kendende Mænd. Jeg tør vel ogsaa antage, at dette stærke Sammenstød ikke er uden Forbindelse med Grunden til den Beslutning, som Folketingets hidtidige Ordfører tog, idet han trak sig tilbage fra sin politiske Virksomhed. Jeg har staaet Grev Holstein i mange Aar saa nær, at jeg anser mig baade berettiget til og ogsaa opfordret til at karakterisere Synspunktet for hans politiske Gerning saaledes, at ligesom Adel forpligter, saa erkendte han, at de ved Forfatningsordningen af 1866 privilegerede Bølgere ved denne Forretting tillige havde paataget sig en særlig Forpligtelse til nøje at vogte, at den Ret, der var løvnet den almindelige Bølgerekasse, ikke blev krænkert, ja end ikke til Skin af at blive krænkert. Ved disse Bølgere, baarene af saa overordenlig rige Ejerne, som Grev Holstein har udfoldet i det danske Folks Tjeneste i denne Retning, fortjener han i alt Fald dette Tings Flertals Tak. Men da det forekom ham, at, som sagt, de politiske Forudsætninger for Forfatningsordningen af 1866 og hans politiske Opgave dermed vare bristede, trak han sig tilbage. Ja, det er utvivlsomt saa, at Forfatningens politiske Forudsætninger ere bristede, men det maa paa den anden Side erkendes, at om end en Lov kan til Side

saettes, saa er den ikke dermed ophævet. Kommer Tid, kommer Maad. Under andre Tider eller i andre Mænds Hænder vil vel ogsaa den nu paa Papiret staaende Grundlov paany kunde fæste Rod og vinde det eneste sikre Fodsætte, som bestaar deri, at den trænger sig ind i hele Folkets Bevissthed og derved bliver ubrydelig. For Tiden kan det jo vandskeligt nægtes, at der næppe kan siges at være nogen absolut bindende Garanti for nogen Grundlovsbestemmelse, der kommer i uløselig Strid med Regeringspartiets Hovedinteresse i Kraft af den Sætning, som vi jo høre forkyndt, at „Rød bryder alle Love“. Men hvad opfordrer dette til? I min Betragtning opfordrer det fortrinnsvis kun til et: til Arbejde, til fornyet Arbejde, til Arbejde fra neden af for at puste Liv i den Forfatningslov, som dog for Tiden kun er stundød. Men foruden Bristningen af de politiske Forudsætninger for Forfatningen af 1866 er der ogsaa med, hvad der skete i Foraaret, bristet noget andet og det er Forventningerne om, at der ved det, man kalder de storpolitiske Forhandlinger, for Tiden skulde kunde ventes nogen Løsning af Forfatningsstriden; dette ikke saaledes at forstaa, at Folketinget — antager jeg — skulde ville nægte sin Medvirking til en Overenskomst, naar der bydes paa for Tinget og for Folket i det Hele antagelige Willkaar. Ja, jeg kan ikke nægte, at fra det Øjeblik af, at Regeringspartiet i sin Helhed — thi det er jo ikke alene Regeringen; vi staa overfor, det er Regeringspartiet overhovedet — har paabegyndt provisoriske Foranstaltninger, der utvivlsomt ville komme til at rætte ud over flere Aar, er der dermed tilkendegivet fra den Side, at man slaar sig til Rod i en saadan Narrække under de Tilstande, hvorunder vi leve, og jeg maa sige til, at haaber man og nærer man Forventninger om, at der skal opnaas et virkelig antageligt Resultat af saadanne storpolitiske Forligsforhandlinger, da tror jeg ikke stort paa dem, førend det kan erkendes, at begge Partier ere gjenmetsrede, gennemtrængte af den faste Willie at ville løse her, at hvad der er sket i de senere Aar her i Landet, aldrig skal kunne gentages. Førend det er trængt igennem, og jeg siger i begge Partier, har jeg ikke stort Haab om eller store Forventninger til, at der derved gennem konstitutionel Forhandling kan opnaas Forlig i Forfatningsstriden. Jeg maa maasse sige til, at alle de, som ikke ere særlig optagne af Milet for de politiske Forudsætninger, der laa til Grund for Forfatningsordningen af 1866, kunne dog heller ikke paa nogen Maade opgive Mvret, fordi disse Forudsætninger